

JAN
NERUDA
PÍSNĚ KOSMICKÉ

Jan Neruda

PÍSNĚ KOSMICKÉ

PODŘIPSKU

*Vlnek jsem chtěl nabrat z hbitých proudů,
z okeánu v bouřné jeho době,
donesl jsem ale sobě domů
tichou vodu jenom ve nádobě.*

1

*Letní ty noci zářivá,
jakž tebou srdce okřívá -
ve dne tak sladkobilno,
a teď tak volno, volno!*

*Z oblohy bílý měsíček,
starobný nebes tatiček,
stříbrné světla pýří
po celém světě šíří.*

*Dokola jeho dětičky,
drobounké, smavé hvězdičky,
dukátkovými hlasy
zvoní na krásné časy.*

2

*Když k vám vesel hledím, zlatá vy Kuřátka,
slyším naše písně, česká zřím děvčátka.*

*Naše dívky slunce ranější bývají,
ve potoku chladném oči si mývají.*

*V noci krásné hvězdy do vody naprší -
běda hochu, na nějž oči ty završí!*

3

*Ach, jaké to blaho: poležet
zde na drnu poblíž boru*

*a s zlatými dát se hvězdami
do šeptného rozhovoru!*

*Ty třepotné, smavé hvězdičky
tak čiperně na mne hledí -
ach prosím vás, je to pravda vše,
co lidé prý o vás vědí?*

*Že maličké vy prý hvězdičky
jste obrovská samá těla -
a od jedné k druhé prý sto let
a k některé věčnost celá?*

*Což nevidím, jak jste drobounky
a v jakém jste k sobě skladu? -
já - nahoře být - bych kamenem
vás přehodil celou řadu!*

*A že prý jste věčném ve reji
a přes steré skokem míle? -
Ej musilo by tu hluku být
a šumu za noční chvíle!*

*A zatím tak němě spřádáte
svou života tichou dumu -
když vesele prstem zaluskám,
je věru v tom více šumu!*

4

*Což třepotá se to tu hvězdiček,
jak včeliček ve vzlétlém roji! -
Proč asi ta jedna jediná
tam samotná povzdál stojí?*

*Tak dumavě chvílemi v dáli zří
a bled'oučké její jsou tváře,
je patrně hvězda mlad'oučká*

dle dětinné v očku záře.

*Jen někdy svůj doufavý vyšle hled
a stoudně zas do nebe mrká -
ba myslím, že také hvězdička
jak hrdlička láskou vrká!*

5

*Snad jiní jinak uvidí -
já myslím nebe širé si jak naši zemi
a při hvězdách si myslím na lidi.*

*Vidím tam různotu skupení,
velkosti, tvarů a záře -
to musí různé osoby
být, kde jsou různé tváře!*

*Planetoidek tam havěť zřím
- uličnických to zmetků -,
jež hvězdám nám již stárnoucím
bab nadává a dědků;*

*hvězdičky na šňůře pupečné -
embrya - mléčné símě -
též nebe je zas v naději
a nosí sladké břímě;*

*panenky růžově planoucí,
mládence hledů zbrklých,
roj mužů světla klidného,
roj babic žlutě scvrklých.*

*Běhají spolu, a přece je
každý svých práv si bdělý,
jak lidi nás zde chladná zášť
je chladný éter dělí.*

*Životem různým se nebe skví
- dosti však tam též rovů
a svaté ticho v koutečkách,
jak sluší na hřbitovu.*

*Co světů Svět as pohrobí,
jež - jako naši velcí mrtví - zraku zmizí,
a přec svou váhou dále působí!*

6

*Věřte, že také hvězdičky
mnoho, ba mnoho bolí,
každá si s námi nařiká
slzavé na oudolí.*

*Mají svou drsnou lopotu,
točí se, běží, svítí,
sto tisíc mil vám přeběhnou
pro kousek živobyті.*

*Do únavy se lopotí,
trýzní svá zlatá těla,
kosmický prach si stírají
ze vznešeného čela.*

7

*Po nebi hvězdic je rozseto
lesem jak zvonců vřesných,
dech času je měrně provádí
v jasavých kruzích plesných.
Vidíme plesu jenom cíp -
zkoumej a čítej sebelíp,
mistře v početním cviku,
nespočteš tanečníků!*

Vesele se Zemí Měsíc jde,

*Země zas v mocném kruhu
se okolo Slunce otáčí
v zářivém planet pruhu.
A i to velké Slunce zas
kolem většího vede nás -
a toto slunce jeho
kde jde? - a kolem čeho?*

*Mysli se nejvýš - a nad tebou
hvězd jako vřesných zvonců -,
a kdybys byl jako Slunce stár,
nedomyslíš se konců!
Klečím a hledím v nebe líc,
myšlénka letí světům vstříc -
vysoko - převysoko -
a slza vhrkla v oko.*

8

*Poeto Světe, co jsi eón prožil,
než hvězdu k hvězdě v zvučný verš jsi složil,
než každé slunce s planet květem různým
jsi v sloku sloučil uměním svým luzným,
než z chaosního myšlének svých víru
jsi slunce k sluncím uved v zpěvů míru -
než mladé Zemi řekls: "Oživuj!",
poprvé nechal mladé srdce tlouci,
odevřel oko lidské: "Obdivuj!"*

*Poeto Světe! Hymnus tvůj je věčný!
Tvá každá sloka má svůj život pučný,
a když jej vykvěte, dá mrtvol zvučný
v tvé ruce zpět co zárod nově vděčný.
Poeto Světe! Kam se hymnu křídla
přes hlubně tmy, přes všechna světél vřídla,
kam, kam se křídla hymnu rozkládají?!
Když mořem vanou, moře z dna se bouří,
když zemí vanou, země k nebi kouří,*

když nebem vanou, světům dech se tají!

*Poeto Světe, co tvůj hymnus kryje,
co vše v něm mře, co nesmrtelno žije!
Ba není krásy, by v něm nekvítala,
a není zoře, by v něm nesvítala,
a není jasu, by se jím nešířil,
a není květu, by se v něm nepýřil,
ne ptačích hrdel, by v něm nezapěla,
ne dětských smíchů, by v něm nezvonily, -
a není slz, by jím se neronily,
ne zoufalosti, by v něm nevzkypěla,
a není boje, by v něm neburácel,
ne mučedníka, by v něm nekrvácel, -
a není touhy, by jím nevanula,
a není lásky, by v něm neplanula,
a není srdcí se vším citem svým,
by netloukla v tom velkém hymnu твоjím!*

*Poeto Světe! Poetů jsi bohem,
a přec - jsi poetou jen všech poetů slohem.
A byť tvůj hymnus velký jako nebe,
co dáváš v něm? - vždy jen a jenom sebe!
A čtoucím nám byť nadšením už vzplály líce,
my cítíme: poeta cítil více!
Ty s tvůrčí rozkoší máš tvůrčí trýzeň spolu -
a kdo se z čtoucích ptá, co hymnus stál tě bolu!*

9

*Stárnoucí lidstvo čte ve hvězdách
jak dědeček ve kronice,
vždyť čteme tam samou jen minulost,
co bylo, co není snad více.*

*Čtem o nesmírnosti prostory
a mysl nám trne, žasne,
že papršlek světla než sletí k nám,*

snad hvězda již zhasla, snad hasne.

Čeho my ještě se dožili!

*Ba na stará kolena divy:
nám minulé vidět lze přítomně
a mrtvy zřít jakoby živý!*

10

*Paprsku z Alkyony mé,
světelný šípe, znáš-li,
čím si tvá paní líbezná
luznou svou líci kráslí?*

*"Ach snad už líc ta povadla,
snad už je po všem vděku,
vždyť já k vám světla s poselstvím
letím již na šest věků!"*

*Poslíčku říše Mlékové,
po jakém po zákonu
kupí se světů milion
světelných do záhonů?*

*"Ach snad už zhasly světy ty,
snad už je po všech veta,
od mého vzletu vrší se
v tisíce věků leta!" -*

*Jako ta lidská myšlénka:
po věcích teprv hřímá,
po věcích lidstvem zachvěje -
myslitel dávno dřímá.*

11

*V pusté jsme nebeské končině,
Slunce i se planetami,*

*jinde je světů jen naseto,
my jsme tak světově sami!*

*My když i nožičky vyšvihnem
do šipkových světelných skoků,
letíme k nejbližší sousedce
přece jen trojici roků.*

*"Paničko Alfo Kentauri,
poptávce dovolte ňáké,
matička Slunce se dává ptát,
máte-li dětičky také.*

*Nás je vám, stydno až vyslovit!
je nás tam doma jak smetí,
matička zvláštní má "hvězdáře",
kteří jí sčítají děti.*

*Některé z nás, ty už umřely,
některé ještě se rodí,
některým mladicky do skoku,
jiné jak o berlách chodí.*

*Uran a Neptun - tak pro příklad -
dávno jak rampouch jsou tuhy,
vedle nich v posledním tažení
Saturn i se svými kruhy.*

*Jupiter také už zvadlý kmet,
plet' jeho žlutě tak září,
ledové ruce, líný chod,
široké vrásky ve tváři.*

*Promrzelý je to kolohnát!
ač že vám sotva se plazí,
my když se nejpěkněj točíme,
on nám to, habán ten, kazí.*

Mars - no ten ještě by prošel přec,

*jen kdyby nebyl tak rudý -
to je to: hbitým že pijákem
voják as po světě všudy.*

*Země - ach Země! Toť ženuška!
při práci věčně jen hravá,
plna je květů a písniček
mladá jak lípečka zdravá.*

*Ještě pak: holčička Venuše,
kypící, bující poupě,
a skoro matce až na klíně
Merkur, to nemluvně hloupé.*

*Je vám to pečlivá matička,
kol sebe drží nás mladší,
ale i postárlé propouští,
jen až kam zraky jí stačí.*

*A jsou i planety takové,
které už před časy zvadly,
jejichžto trouchnivé mrtvoly
v komety již se rozpadly.*

*Odlétly, ve hvězdách zmizely,
už se i rozprchlé zdály,
matička na ně jen vzpomíná
v světové myšlénce dáli.*

*Někdy se po nich však roztouží,
náhle je stáhne až k sobě,
ohnivé slzičky žíhají
po nebi, v němé té době."*

12

*Všechny ty vířivé planety,
s měsíci přílepkami,*

*vylétly do světa širého
ze Slunce z kolébky.*

*Všechny ty vířivé planety
za svoji za dobu
slétnou zas ze světa širého
do Slunce do hrobu.*

13

*Také to Slunce ohnivé
pomalu pousíná,
přijde i jeho hodinka,
zhasne a mrtvě zsiná.*

*A jen když za čas planeta
na prsa zpět mu skane,
zase pak dávným plamem svým
na chvíli ještě vzplane.*

*Ach což ta láska mateřská
přes časy, přes hrob hoří,
neumražíš jí na horách,
neuhasiš jí v moři!*

*Matičce dáš-li do hrobu
na prsa dítě její,
ještě se vpadlé, ztělé rty
radostí pozachvějí.*

14

*Zem byla dítětem; myslela,
ona že vesmíru pyšný střed
a kvůli ní Slunce i obloha
a celý širý Svět.*

Přišlo jí také už poznání,

*divně se chvěje jí srdce dnes
a je jí jak panence rozkvětlé,
když vešla v první ples.*

*Po sále hvězdy se chechtají:
"Velký svět není jí ještě znám,
však - hezounká, milounká panenka -
tys zato známa nám!"*

*Na tebe my jsme už hleděly,
když bylas v poupěti drobný květ,
když rostla jsi do krásy - samý sen
a sobě celý svět!"*

*Měsíček čekal hned u vchodu:
"Panenko, žádám vás - ať tak dím -
za taneček první a poslední
a za ty mezi tím!"*

15

*Měsíček, pěkný mládenec,
s jemně zářící lící,
oblétá Zemi panenku
jak holub holubici.*

*Když ji hled jeho políbí,
zvlní se ňadra její,
oheň se vnitřní rozkypí
a rty se žářem chvějí.*

*Přece se věčně upejpá,
ret její vždy zas chladne,
stoudně si vede vpovzdálí -
a Měsíc schne a vadne.*

*Znej ty panenky jako já,
budeš si vést jináče:*

*ve dne se každá upejpá -
a v noci blahem pláče.*

*Panenka Zem po celou noc
hledí k tvé slíčné tváři -
k ránu je plno rosných slz
jak dívčím po polštáři.*

16

*Báječně krásný to přec byl sen,
vše že se Zemi koří,
tisíce světů že kolem ní
se točí a láskou hoří.
Krásný to sen, a přec jen sen,
ze světů zbyl nám jeden jen -
jen Měsíček náš věrný.*

*Měsíček ze všech sám a sám
okolo nás se točí,
sprovází Zemi životem
a nespouští ji z očí.*

*Děvčátko, lidské poupátko,
Měsíčku sobě všimni:
snad se ti tisíc kořit zdá -
jen jeden je upřímný.*

17

*Měsíček že je mrtvý muž?
A jeho pilné zaměstnání
při svaté lidstva osvětě?
Pak není širém ve světě
nad takové skonání!*

*Chtěl bych, až jednou dokonám
- odpusťte hvězdné touze -*

*jak Měsíc svítit lidstvu dál -
tak dlouze - ach tak dlouze!*

18

*Měsíc mrtev. Při něm ve prodlení
den se s nocí střídá jak dvě mnichů,
jak dvě mnichů, ne víc ku obsluze,
jen co mrtvých stráže na modlení.*

*Střídají se v svatém, hlubném tichu,
beze smavých červánkových hříček:
den tam neodvívá růžově svých víček,
náhle plane v plamenné své hrůze.
Jeho krok je němý, bez pospěchu,
nejde v ranních písních, v šeptném šumu stromů,
nekráčí po bouřích s třesknou hudbou hromů -
mrtvol nemá dechu ani slechu.
Slunce žhavé v černém visí nebi,
dolů z něho střely ohně srší,
proudy ohně dolů z něho prší,
ohně okeán se dolů lije -
mrtvá půda příšerně se šklebí,
s žízní děsnou, zimničně horoucí
žhavé proudy ohně lokem pije.
Kdyby bylo oko tam živoucí,
jediné je sžehne slunce políbení,
ale není ta to oko - není!*

*A ta noc - to hrob v svém rozšklebení!
Bez rosy noc, jež by vandrovníku
perel do kadeří navěsila,
beze snů noc, jež by milovníku
milých kouzel srdcem rozesila.
Hvězd tam plno, plno v černém nebi,
kdož by sčítal vše je světloňoše!
ale všechny planou bez rozkoše,
bez hravosti, chvějné bez sladkosti,*

*svítí jako drobné bílé lebi,
jak když z černé země bílé svítí kosti.
Ach ta noc! ta není obraz milosrdí!
Jedním dechem plamy v ledy tvrdí -
zima, zima, mráz až v báj rostoucí -
by tam bylo srdéčko kės vroucí,
v jednom trhlo by se okamžení,
ale není tam to srdce - není!*

*Měsíc mrtev. Siná jeho stále
tvář sem na nás hledí v stejném příznaku,
jak když mrtvý v rakvi leží na znaku.
Pohřeb zvolna kráčí Světem dále,
světla slavně kolem něho víří -
Měsíčku, by bylo citného ti zoru,
dnem i nocí zřel bys na obzoru
vdovu Zemi vlhkém ve šlojíři.*

19

*Oblaky Země jsou synové tkliví,
matičku Zemi si krví svou živí,
slzami smývají starobné vrásky,
mladí jí líce a svěží jí vlásky,
ve světů závratně vířivém honu
od věků přes věky do časů skonu
nesou si matku jak v bavlnce měkce.*

*Oblaky, oblaky, labutí křídla,
šedivé hádanky, mlhová vřídla,
jíter a večerů zlacené znaky,
růžové kolébky, rakevní mraky,
nesete praotců poslední vzdechy,
nesete potomkům první jich dechy -
zdravím vás, zašlosti, příšlosti lidská!*

20

(A mluví člověk:)

*Čím člověk já ve světů kruhu jsem?
Mně skromnost má jazyk víže, -
však pohleďte někam ke dvoru,
hned znáte, kdo sluha, kdo kníže.*

*Já Slunci a Siritu říkám "ty",
a ony? - Vzdor skvělé záři
vždy pokorně stojí opodál
se služebným úsměvem v tváři.*

21

(A mluví člověk:)

*Jak lvové bijem o mříže,
jak lvové v kleci jatí,
my bychom vzhůru k nebesům,
a jsme zde Zemí spjatí.*

*Nám zdá se, z hvězd že vane hlas:
"Nuž pojd'te, páni, blíže,
jen trochu blíže, hrdobci,
jimž hrouda nohy víže!"*

*My přijdem! Odpust', matičko,
již jsi nám, Země, malá,
my blesk k myšlénkám spřaháme
a noha parou cválá.*

*My přijdem! Duch náš roste v výš
a tepny touhou bijí,
zimniční touhou po světech
div srdce nerozbijí!*

*My přijdem blíž, my přijdem blíž,
my světů dožijeme,
my bijem o mříž, ducha lvi,
a my ji rozbijeme!*

*Seděly žáby v kaluži,
hleděly vzhůru k nebi,
starý jim žabák učený
odvíral tvrdé lebi.*

*Vysvětloval jim oblohu,
líčil ty světlé drtky,
mluvil o pánech hvězdářích
zove je "Světa krtky".*

*Pravil, že jejich hvězdný zkum
zvláštní je mírou veden,
dvacet že milionů mil
teprv jim loket jeden.*

*Tedy že, řekněm pro příklad
- věříme-li v ty krtky -,
k Neptunu třicet loket je,
k Venuši jen tři čtvrtky.*

*Rozmluvil se pak o Slunci
- žáby jsou divem němý -,
ze Slunce že by nastrouhal
na tři sta tisíc Zemí.*

*Slunce že velmi slouží nám,
paprskovými klíny
štípajíc věčnost na rok a
směnkové na termíny.*

*O kometách že těžká řeč,
rozhodnout že to nechce,
míni však, že by nemělo
soudit se příliš lehce.*

Nejsou snad všechny nešťastny,

*nejsou snad zhoubny všechny,
o jedné ale vypráví
sám rytíř Luběněcki:*

*sotva se její paprsky
odněkud k nám sem vdraly,
vskutku se v glinské hospodě
hanebně ševci sprali.*

*O hvězdách potom podotknul,
po nebi co jich všude,
skoro že samá slunce jsou,
zelené, modré, rudé.*

*Vezmem-li pak pod spektroskop
paprslék jejich světla,
že v něm naleznem kovy tyž,
z nichž se i Země spletla.*

*Umlknul. Kolem horlivě
šuškájí posluchači.
Žabák se ptá, zdaž o světech
ještě cos zvědít ráci.*

*"Jen bychom rády věděly,"
vrch hlavy poulí zraky,
"jsou-li tam tvoři jako my,
jsou-li tam žáby taky!"*

23

*Že skály již Země plameny
v nezdolná pouta kuji?
Vždyť já je zřím, ty plameny,
vrch Země poskakují!*

*Vidím je svítit po keřích
ve vonných růží tvaru,*

*slyším je v ptačích hrdélkách
klokotat v plném varu.*

*Děvčátko když si mlad'ouneké
ku prsoum mocně vinu,
cítím, že vinu ohně sloup
žhavý, až žářem hynu.*

*A když si lidstvu nahlédnu
do vzníceného oka,
do oka, jež jak hvězdná tuň
bájně jde do hluboka;*

*do oka, ježto v mžiknutí
rekovným ohněm zjasá,
volá-li voj svůj do boje
svoboda, pravda, krása;*

*v něž při slově lidsky šlechetném
vpryskne hned slzná něha:
cítím, jak vlastní plamen můj
vzhůru až k nebi šlehá.*

24

*Dík budiž vám, zlaté hvězdičky,
dík za jeden ze všech darů,
že umím lidmi zatočit
vesele do rozmaru!*

*Že dovedu někdy alespoň
mžik mladistvé ranní záře
a živý poblesk radosti
do české vkouzlit tváře.*

*Což - což je ta mysl národa
tak ztýrána, potrápena,
bojácná jako děťátko,*

tichounká jako pěna!

*Což - což je ta lidského líce
tak zsinale, mrtvě bledá,
kdo jednou na ni pohlédnul,
více mu spáti nedá!*

*Ach když po té tváři dojemné
jen okamžik úsměv skáče -
co na tom, že pak humorist
do koutku jde a pláče!*

25

*"Vlast svou máš nade vše milovat!"
to ve hvězdách zlatě psáno
a krasšího hvězdám nad zákon ten
zákona není dáno.*

*Proto má planeta slunce své,
jež k druhům ji měkce pojí,
a každý má hvězdnatý nárudek
odvěkou oblast svoji.*

*Proto i kometa jiskrná
tak dlouze své tělo plouží,
že do světa zahnané atomy
po vlasti nazpět touží.*

26

*Vzhůru již hlavu, národe,
k nebi své zdvihni oči!
Viz: jsou tam i malé hvězdičky,
kol nichž se velké točí!
Toť prostě tím: ty maličké
z jaderného jsou fládrů,
ale ty velké a poslušné*

jen z plynových jsou hadrů.

*Troufám, že při té myšlénce
srdce ti povyskočí -
nuž - budme tou malou hvězdičkou,
kol níž se velké točí!*

*Jde to, ach jde! Jen každý hled'
k vlastnímu dobře jádru:
bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů!*

27

*Kdo měkkým je, ten bídně mře!
Aj, lide, vzhůru k nebi zrak:
velká ta světla - samý drak -
had hada-li nepozře,
drakem se nestane!*

*Boj, všude boj, kam oko zře!
I věčné slunce, chce-li žít,
musí se kolem s slunci bít -
had hada-li nepozře,
drakem se nestane!*

*Klam, v národech že láska vře!
Ach neposlouchej hravých vrad,
živ-li chceš být, buď lačný had -
had hada-li nepozře,
drakem se nestane!*

28

*Slunce je hvězda proměnná
a člověk jeho tvorem -
jak krásný je ten člověk přec
s svým ideálním vzorem!*

*Vždyť i to Slunce oslnné
je samá, samá skvrna -
a člověk sám chce v světě být
jak z křišťálného zrna!*

*V jistém vždy Slunce období
se širším cloní kalem -
a člověk zas čím dál tím víc
chce stát se ideálem!*

29

*Měsíček mrtvý - budoucnost,
a Slunko - minulost naše,
mezi oběma polétá
myšlénka života plaše.
Vířivě časy se valí,
minulost, přítomnost, budoucnost -
ach jedna se ve druhou halí.*

*Někdy se mezi Měsíček
a Slunko stavíme směle,
rouškou zastřem si budoucnost,
žijem až převesele;
někdy zas vráží se klínem
Měsíček před Slunko života,
a mysl je zastřena stínem.*

30

*Děj Země je krátce jen vyprávěn,
jak píseň se krátce skládá:
vylétla jiskřička z plamenu,
a zčernalá zpět zas padá.*

*A v jediném světem tom mihnutí,
v tom kratičkém jiskry plání
všecken si vyžije lidstvo boj,*

ba všechno i milování.

*Tak krátká to, kratičká písnička,
a může být ještě kratší,
veliký lidské je lásky bol
a několik slov naň stačí.*

*Snad stačila sloka by jediná,
snad jediné slůvko pouze,
do písničky se to tak krátce dá -
a žije se to tak dlouze.*

31

*Zelená hvězdo v zenitu,
svíť vesele, vesele!
Když si tak někdy vzpomenu,
jak staří jsme přátelé!*

*Před lety jsi mne slyšela,
jak jasně jsem zavýsknul,
když jsem své děvče poprvé
si na prsa přitisknul.*

*Před lety jsi mne viděla,
jak děsně jsem ublednul,
mrtvou když její ručinku
jsem k ústům svým pozvednul.*

*To jsou jen drobty života,
jen bubliny pramene,
člověk si na ně během let
tak náhodou vzpomene.*

*Radost i žal my přežijem,
my přežijem cokoli! -
Nač ale náhlá slza ta -
vždyť mne to už nebolí?*

*Myslím, že malý Měsíček
poety měl jen malé,
naše že Země veliká
poety má již krále.*

*Až i to Slunce obrovské
života květ pokryje, -
jaká tam budou srdce as,
jaká v nich poezie!*

*Jací tam velcí tvorové,
jaké jich touhy vzdorné,
jaké v jich očích myšlenky
nezdolné, světoborné!*

*Jaké tam citů záchvěvy,
jaké tam v prsou běsy,
jaký zas výblesk radosti,
výskavé, šlehavé plesy!*

*Jaká tam slova hluboká,
jaká v nich nadšení záře!
Jaká tam bujnost mladých těl,
jaké tam oslnivé tváře!*

*Jaké tam jasavé naděje,
jaká tam lásky tíseň -
chtěl bych za cenu života
procítit slunečnou píseň!*

*Již vyznám se ze všech hříchů svých,
rád dívky že za pas беру,
a miluju-li já k smrti rád,
že ještě se raděj peru.*

*Vím, vím, že je krásným celibát,
těž humanistů ctím víru,*

*již myšlénkou čistou pracují
ku "věčnému" v lidstvu míru.*

*Však mateřské Slunce prajinak
náš osud kdys upravilo
a zem mezi Marsa, Venuši
tak doprostřed postavilo.*

*A marno je všechno kázání
a marna všechna práce,
nám hvězdami provždy souzeno
ach! milovat se a prát se.*

34

*Promluvme sobě spolu,
co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!*

*Kde rozvoj je, je boj - po světě boj je všude
a bez mrtvol zde nejsou přetvary,
i hudba sfér jen války píseň hude
a věčně v útok znějí fanfáry!
Ta slunce veškerá, než vojevodí,
se slunci kol titánské boje vodí
a každá planeta jich s druhou v turnaj ješí,
než šťastna, vítězna se domovině těší;
tak zuří boj až k drobným žhounkám dolů
po nebes klenu hlubokém -
co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!*

*A naše Zem? Kde nové vzrůstá, staré hyne,
ach celá Zem je mrtvých oudolí,
skrz mrtvých troucheň květ se k světlu vine -
kdo doved zde by sčítat mrtvoly!
Zde válka běsná. Z krve dravec tyje,
i slavík sladký v úkor jiným žije,*

*tvor tvora beře v plen i jeho celé žití
a žádný neptá se, zda druhý tvor též cítí.
Co horou zde, to hromada je kostí,
co údolem, to šachta budoucnosti,
a čas v ni hází ve dnů běhu divokém
mrtvolu na mrtvolu -
co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!*

*A člověk - člověk! Štědrá byla ruka,
jež ohně vrhla lidských do stanů, -
co srdce cit, to žhoucí lidská muka,
co myšlének, to lidstva katanů!
Ach pokrok lidstva! Člověk vpřed se plíží,
svou krví nohu k strmé stezce klíží,
a napřed ví, než vrchu se doplazí,
že zchladlá Země všechen život zmrazí.
A naše láska! Mrtvých spalování!
Jen ranní sen je všechno milování,
den jsou dvě srdce lidská šťastna spolu,
v den druhý štěstí prchá poskokem
a obě srdce letí v propast dolů -
co je v tom světě širokém,
co je tu, co je bolu!*

35

*Přijdou dnové, léta, věky, věků věky.
Kolem Slunce mdlobou hasnoucího
kroužit budou planet mrtvoly.
Země bude siná, tichá, němá.*

*Dávno bude po všech lidstva synech -
v prach a jíní rozpadla se těla,
dávno bude po všech slávy činech -
touha někam v vesmír odletěla;
dávno po srdci i jeho bolu,
dávno dohořelo milování,*

*jásot odvanut i žalování,
dávno, dávno, poslední co píseň
zoufalou svou vzduchem chvěla tíseň -
všechn život v mraznou ztuhnul plíseň,
bol i radost v kámen ztuhly spolu.*

*K příkrovnímu, lhostejnému nebi
povrch Země příšerně se šklebí,
Zem je samá dlouhá, hlubná vráska.
Mrazný éter do povrchu pere,
šklebinou se k Země nitru dere -
Země puká tiše, nezapraská,
Zem se trhá tiše, beze zvuku,
Zem je němá, dožila svou muku. -*

*Přejdou dnové, léta, věky, věků věky.
Šerou prostorou jak černá rakev
Země krouží slabnouc, slabnouc v letu,
jak když orel těžce postřelený
ve spirále děsně obrovité
dolů letí - letí - letí -*

*Dopadne Země k Slunci zpět,
ze Slunce šlehne plamů květ
jak života na úsvitě,
a vzdálené hvězdy a širý Svět
zví, že se tu naposled - naposled
líbají matka a dítě.*

36

*Aj, tamhle dřímavých jiskerek,
jak když rukou rozhodí květů,
to letí prostorou kometa,
kostnice umrlych světů.
Hvězdo, oděná rubášem,
dumnou nám píseň hudeš,
v ní veliký obsah, málo slov:*

"Ty popel jsi, popel budeš!"

*A tamhle zásvit zas jako sen,
jak když den se rozbřesknout bojí,
tam prach se k novému životu
v nebeském zákoutí pojí.
Příštích světů ty zábřesku,
mlžino mladě žhnoucí,
jakž ku srdci sáhá píseň tvá:
"Zas vstanete s lící skvoucí!"*

*Ó hvězdy, hymny vy zářivé,
naslouchám vám v roznětu svatém,
necht' smrt, či vzkříšení hlásáte,
duši mi plňte zlatem!
Srdce celičké vystláno
nesmrtelnosti kvítím -
co potřebuju já věčným být,
když věčnost již teď procítím!*

37

*Ty věčné hlasy proroků,
že také mrtvi budem,
nuž ano, ano, víme to -
my Světa nepřebudem!*

*Co rozkvétá, to odkvétá,
co vzešlo, zase chřadne,
a Zem i s lidstvem rozkvětlým
jak bílá růže zvadne.*

*Však proto smrti myšlénkou
my srdce nezbodáme!
My vyžijem a dožijem
a Světu příklad dáme!*

Dřív Světa původ seznáme

*a sil všech tajné zdroje,
dřív na dno časů sestoupnem
a sečtem světů roje!*

*Před žádnou, žádnou záhadou
své šíje neskloníme,
o nebes klenby nejzazší
svým duchem zazvoníme!*

*My umřem, avšak dříve si
hrob vystelem slávou,
Svět celý musí nad hrobem
stát s obnaženou hlavou.*

38

*Až planety sklesnou k Slunci zpět
a mrazem se Slunce rozskočí,
až drobty ty, smrtí poštvány,
si v divokou elipsu zabočí,
až pohřební, truchlý průvod ten,
pln hrůzy, prost života vděků,
se vesmírem dalekým promete
přes milion, milion věků;*

*až konečně někde v koutečku
se po letu dlouhém zastaví
a prášek z nás světů bývalých
se ve nový chaos rozžhaví,
až v chaosu tam boj plamenný,
boj titánský poznovu vzplane
a z plamenů žárných až nový svět
jak čarovný fénix zas vstane;*

*až na novém, kyprém světě tom,
boj ustoupí mladu životu
a luh bude samý barev smích
a háj plný sladkého šumotu,*

*až na světě tom zas vypučí
tvor se srdcem, se zpěvnou tísňí:
pak snad zase drobounký atom můj
tam zazvoní kosmickou písňí!*